YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (laajennettu toinen jaosto)

10 päivänä maaliskuuta 2005 *

Yhdistetyissä asioissa T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00,

Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia (Italia), edustajanaan asianajaja F. Munari, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-228/00,

Gruppo ormeggiatori del porto di Chioggia Piccola Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat S. Carbone, A. Taramasso ja F. Munari, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-229/00,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

Compagnia lavoratori portuali Soc. coop. rl ja

Società cooperativa lavoratori portuali San Marco Venezia Soc. coop. rl,

kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Bortoluzzi ja C. Montagner, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina asiassa T-242/00,

Portabagagli del porto di Venezia Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Bortoluzzi ja C. Montagner, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-243/00,

Abibes SpA, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat G. Orsoni, G. Simeone ja A. Schmitt, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-245/00,

Fluvio Padana Srl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat G. Orsoni, G. Simeone ja A. Schmitt, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-246/00,

Serenissima motoscafi Srl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat G. Orsoni, A. Pavanini ja A. Schmitt, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-247/00,

Integrated Shipping Co. SpA (ISCO), kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat G. Orsoni, G. Simeone ja A. Schmitt, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-248/00,

Società cooperativa veneziana motoscafi, Soc. coop. rl,

Cooperativa "San Marco" motoscafi in servizio pubblico Soc. coop. rl,

Cooperativa serenissima taxi Soc. coop. rl,

kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat G. Orsoni, A. Pavanini ja A. Schmitt, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina asiassa T-250/00,

Cooperativa ducale fra gondolieri di Venezia, Soc. coop. rl ja

Gondolieri Bauer Soc. coop. rl,

kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja M. Giantin, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina asiassa T-252/00,

Sacra Srl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat M. Marinoni, G. M. Roberti ja F. Sciaudone, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-256/00,

Fondamente nuove servizio taxi e noleggio, Soc. coop. rl ja

Bucintoro motoscafi servizio taxi e noleggio Soc. coop. rl,

kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat R. Vianello, A. Bortoluzzi ja C. Montagner, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina asiassa T-257/00,

Multiservice Srl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Bortoluzzi ja C. Montagner, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-258/00,

Veneziana di navigazione SpA, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Bortoluzzi ja C. Montagner, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-259/00,

Cooperativa traghetto S. Lucia Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Bortoluzzi, C. Montagner ja F. Stivanello Gussoni, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-265/00,

Comitato "Venezia vuole vivere", kotipaikka Venetsia, edustajinaan asioissa T-265/00 ja T-267/00 asianajajat A. Bortoluzzi, C. Montagner ja F. Stivanello Gussoni ja asioissa T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asioissa T-265/00, T-267/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00,

Cooperativa Daniele Manin fra gondolieri di Venezia Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Bortoluzzi, C. Montagner ja F. Stivanello Gussoni, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-267/00,

Conepo servizi Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Biagini, S. Scarpa ja P. Pettinelli, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-268/00,

Ligabue Catering SpA, kotipaikka Venetsia, edustajinaan asianajajat A. Vianello, M. Merola ja A. Sodano, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-271/00,

Verde sport SpA, kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-274/00,

Cooperativa carico scarico e trasporti scalo fluviale Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-275/00,

Cipriani SpA, kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-276/00,

Cooperativa trasbagagli Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-281/00,

Cooperativa fra portabagagli della stazione di Venezia Srl, kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-287/00,

Cooperativa braccianti mercato ittico "Tronchetto" Soc. coop. rl, kotipaikka Venetsia, edustajanaan asianajaja A. Bianchini, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana asiassa T-296/00,

joita tukee asioissa T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00 ja T-271/00

Italian tasavalta, asiamiehenään U. Leanza, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään V. Di Bucci, jota avustaa asianajaja A. Dal Ferro, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa on kyse sosiaaliturvamaksujen alentamista koskevien lakien nro 30/1997 ja nro 206/1995 mukaisista Venetsian ja Chioggian alueella sijaitseviin yrityksiin kohdistuvista tukitoimenpiteistä 25 päivänä marraskuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 2000/395/EY (EYVL 2000, L 150, s. 50) kumoamisesta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Pirrung sekä tuomarit A. W. H. Meij, N. J. Forwood, I. Pelikánová ja S. S. Papasavvas,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1 Sosiaaliturvamaksujen alentamista koskevien lakien nro 30/1997 ja nro 206/1995 mukaisista Venetsian ja Chioggian alueella sijaitseviin yrityksiin kohdistuvista tukitoimenpiteistä 25 päivänä marraskuuta 1999 tehdyssä komission päätöksessä 2000/394/EY (EYVL 2000, L 150, s. 50; jäljempänä riidanalainen päätös) komissio totesi, että yhteismarkkinoille soveltumattomia valtiontukia ovat 5.8.1994 annetun ministeriön asetuksen 2 §:ään perustuvissa, edellä mainituissa laeissa säädetyt sosiaaliturvamaksujen alennukset, kun nämä alennukset on myönnetty sellaisille kyseisillä alueilla sijaitseville yrityksille, jotka eivät ole pienten ja keskisuurten (pk) yritysten valtion tukia koskevien yhteisön suuntaviivojen mukaisia pk-yrityksiä

eivätkä EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvia yrityksiä eivätkä yrityksiä, jotka työllistävät sellaisia työllisyystuen suuntaviivoissa tarkoitettuja työntekijäryhmiä, joilla on erityisiä vaikeuksia työmarkkinoille pääsyssä tai sinne palaamisessa (riidanalaisen päätöksen 1 artiklan toinen kohta). Saman päätöksen mukaan yhteismarkkinoille soveltumattomia valtiontukia ovat myös 5.8.1994 annetun ministeriön asetuksen 1 §:ssä säädetyt sosiaaliturvamaksujen alennukset, jotka on myönnetty Venetsian ja Chioggian alueilla sijaitseville yrityksille lukuun ottamatta ASPIV-, Consorzio Venezia nuova-, ACTV-, Panfido SpA- ja AMAV -nimisiä kunnallisia yrityksiä (riidanalaisen päätöksen 2 artikla).

2 Riidanalaisen päätöksen 5 artiklassa komissio määräsi Italian tasavallan perimään takaisin tuensaajilta kyseisen päätöksen 1 artiklan toisessa kohdassa ja 2 artiklassa mainitut yhteismarkkinoille soveltumattomat tuet.

3 Riidanalaisessa päätöksessä olevien tietojen mukaan komission päätöksestä aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa määrätty muodollinen tutkintamenettely ilmoitettiin Italian tasavallalle 17.12.1997 päivätyllä kirjeellä (kolmas perustelukappale) ja tutkinnan kohteena olevien tukijärjestelmien soveltaminen oli lopetettu 1.12.1997 (14 perustelukappale).

4 Riidanalainen päätös julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 23.6.2000. Kantajat nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 30.8.2000 ja 18.9.2000 välisenä aikana saapuneilla kannekirjelmillä nyt käsiteltävinä olevat kanteet.

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.1.2001 toimitetuissa kirjelmissä komissio esitti oikeudenkäyntiväitteen kyseisiä kanteita vastaan.

6 Italian tasavalta toimitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 7.3.2001 väliintulohakemukset, joissa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajien vaatimuksia asioissa T-256/00, T-268/00 ja T-271/00. Se toimitti 10.4.2001 väliintulohakemukset, joissa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajien vaatimuksia asioissa T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, T-257/00–T-259/00, T-265/00 ja T-267/00. Laajennetun toisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi asianosaisia kuultuaan 19.6.2001 antamillaan määräyksillä nämä väliintulohakemukset kirjallisesta menettelystä lähtien asioissa T-256/00, T-268/00 ja T-271/00 ja muissa asioissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 6 kohdan nojalla suullisesta menettelystä lähtien.

7 Työjärjestyksen 64 artiklassa määrättyinä prosessinjohtotoimina ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, joka otti huomioon riidanalaisessa päätöksessä esitettyjen ja edellä 1 kohdassa kuvattujen soveltuvuutta koskevien arviointiperusteiden monimutkaisuuden, kehotti Italian tasavaltaa täsmentämään erityisesti jokaisen nyt esillä olevissa asioissa sekä 35 muussa asiassa, joissa myös on kyse riidanalaisen päätöksen kumoamisesta, kantajana olevan yrityksen osalta, katsoiko se kyseisen päätöksen 5 artiklan täytäntöönpanemiseksi olevansa velvollinen perimään takaisin myönnetyt riidanalaiset tuet. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 25.9.2003 saapuneessa kirjeessä, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä täydennettiin 24.3.2004 saapuneella kirjeellä, Italian tasavalta ilmoitti, että se oli jättänyt kyseisten tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle kaikki ne yritykset, jotka olivat nostaneet nyt käsiteltävänä olevat kanteet. Se toimitti myös 29.6.2001 ja 29.10.2001 päivätyt kirjeet, joissa komissio oli antanut sille sen pyynnöstä tietoja tietyillä toimialoilla toimiville yrityksille myönnettyjen kyseisten sosiaaliturvamaksujen rajoituksia koskevien valtiontukien luokittelusta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanemiseksi.

8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti komissiota ottamaan kanteiden tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin nähden kantaa Italian hallituksen edellä mainittujen vastausten merkitykseen niiden kantajina olevien yritysten oikeussuojan tarpeen kannalta, jotka jätettiin riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanossa toteutetun tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle. Komissio vastasi tähän pyyntöön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 14.5.2004 saapuneessa kirjeessä.

9 Komission vastauksen johdosta sama pyyntö osoitettiin kantajille. Lisäksi kantajia sekä komissiota kehotettiin myös esittämään huomautuksensa näiden asioiden mahdollisesta yhdistämisestä. Asioiden T-228/00, T-229/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 kantajat toimittivat vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 25.6.2004 ja 5.7.2004 välisenä aikana saapuneissa kirjeissä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 5.7.2004 saapuneessa kirjeessä komissio otti kantaa asioiden mahdolliseen yhdistämiseen.

Asianosaisten vaatimukset

10 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen 1, 2 ja 5 artiklan siltä osin kuin niissä katsotaan, että 5.8.1994 annetun ministeriön asetuksen 1 ja 2 §:ssä säädetyt sosiaaliturvamaksujen alennukset ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia, ja määrätään niiden takaisinperimisestä

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteet tutkimatta

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

12 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ottaa huomioon nyt esillä olevien asioiden välisen yhteyden ja katsoo tarkoituksenmukaiseksi asianosaisia kuultuaan yhdistää käsittelyä varten kyseiset asiat työjärjestyksen 50 artiklan nojalla.

13 Työjärjestyksen 113 artiklan mukaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessiedellytyksen puuttumisen vuoksi; päätös tehdään kyseisen työjärjestyksen 114 artiklan 3 ja 4 kohdassa määrätyillä edellytyksillä.

14 Tässä asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo asiakirjojen perusteella saaneensa tarpeeksi selvitystä ja ratkaisee näin ollen — prosessiekonomiaa koskevien vaatimusten vuoksi ottaen huomioon nyt esillä olevia asioita koskevat seikat ja huolimatta komission esittämästä oikeudenkäyntiväitteestä — omasta aloitteestaan jäljempänä 22 ja 38 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti kysymyksen oikeussuojan tarpeen puuttumista ja vireilläoloa koskevista ehdottomista prosessinedellytyksistä aloittamatta suullista käsittelyä.

Kantajina olevien yritysten oikeussuojan tarve

Asianosaisten lausumat

15 Nyt esillä olevassa asiassa komissio — vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymykseen Italian hallituksen toimittamien tietojen merkityksestä siltä osin kuin kyse on kantajina olevien yritysten jättämisestä kyseisten tukien

takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle ja näiden kantajien oikeussuojan tarpeesta — huomautti ensinnäkin, että se ei voinut sille asetetussa määräajassa ottaa kantaa Italian viranomaisten tältä osin esittämien arvioiden paikkansapitävyyteen. Komission toimivaltaisten yksiköiden tehtäviin kuului tarvittaessa pyytää täydentävät tiedot näiltä viranomaisilta ja pyytää loppujen lopuksi komission jäsenistä muodostuvaa kollegiota tekemään mahdollisesti päätös asian saattamisesta yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla tarvittaessa sen toteamiseksi, että Italian tasavalta ei ole noudattanut riidanalaisen päätöksen mukaisia velvoitteitaan.

16 Komissio on kuitenkin sitä mieltä, että edellä tarkoitetut kantajat eivät osoita oikeussuojan tarvettaan menneisyyteen nähden sikäli kuin Italian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan ne eivät ole takaisinperimismenettelyn kohteena eivätkä tulevaisuuteen nähden, koska kyseiset tukijärjestelmät eivät olleet enää käytössä riidanalaisen päätöksen tekopäivänä.

17 Kantajat puolestaan katsovat, että Italian hallituksen tekemällä päätöksellä jättää ne tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle pantaessa täytäntöön riidanalaista päätöstä ei ole mitään vaikutusta niiden oikeussuojan tarpeeseen sikäli kuin komissio voi valvoa kyseistä kansallista täytäntöönpanoa koskevaa päätöstä ja tarvittaessa nostaa EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla kanteen Italian tasavaltaa vastaan.

18 Erityisesti asioissa T-228/00 ja T-229/00 kantajat väittävät, että mikäli tällaiseen toimintaan ryhdyttäisiin menestyksekkäästi, ne olisivat velvollisia palauttamaan kyseiset tuet ilman minkäänlaista oikeussuojakeinoa.

19 Asioissa T-228/00, T-229/00, T-245/00–T-248/00 ja T-250/00 kantajat katsovat, että ne olisivat ilman oikeussuojan tarvetta ainoastaan, jos kaikenlainen tukien takaisinperiminen olisi lopullisesti mahdotonta. Näin olisi, jos komissio ilmoittaisi,

ettei se enää aikonut valvoa Italian hallituksen esittämiä arvioita. Asiassa T-256/00 kantaja väittää, että ainoastaan siinä tilanteessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lopullisesti toteen näytetyksi, että kantajaa hyödyttäneet toimenpiteet eivät ole EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia, kantajalla ei ole enää oikeussuojan tarvetta.

20 Asiassa T-252/00 kantajat esittivät huomautuksensa yhdessä asian T-253/00 kantajan kanssa. Ne katsovat, että ne jätettiin kyseisten tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle yrityksinä, jotka työllistävät sellaisia työntekijäryhmiä, joilla on erityisiä vaikeuksia työmarkkinoille pääsyssä tai sinne palaamisessa, komission 29.6.2001 päivätyssä kirjeessä Italian tasavallalle toimittamien tietojen mukaisesti. Ne kiistävät, että kyseinen Italian hallituksen suorittama arviointi voisi olla komission valvonnan kohteena. Lisäksi kantajilla on niille pk-yrityksille, joilla on kotipaikka Venetsian alueella, myönnettyjen tukien soveltuvuuden yhteismarkkinoille tunnustamista koskeva intressi.

21 Asioissa T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 kantajat väittävät, että Italian hallituksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset, joiden mukaan kantajat jätettiin kyseisten tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle, eivät ole lopullisia eivätkä muuttumattomia. Ne eivät ole estäneet kansallisia viranomaisia ryhtymästä kyseisten tukien takaisinperimiseen Società per l'industria alberghiera SpA:lta, joka on kantajana asiassa T-286/00.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Niiden kanteen tutkittavaksi ottamista koskevien edellytysten, erityisesti oikeussuojan tarpeen puuttumisen, osalta, jotka kuuluvat ehdottomiin prosessinedellytyksiin (asia 108/86, D.M. v. neuvosto ja TSK, määräys 7.10.1987, Kok. 1987, s. 3933,

10 kohta ja asia T-398/02 R, Linea GIG v. komissio, presidentin määräys 27.3.2003, Kok. 2003, s. II-1139, 45 kohta), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia omasta aloitteestaan, onko kantajilla intressi saada riidanalainen päätös kumotuksi.

23 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostaman kumoamiskanteen tutkittavaksi ottaminen edellyttää, että kantaja osoittaa syntyneen ja edelleen olemassa olevan intressinsä riidanalaisen toimen kumoamiseen. Tätä intressiä on arvioitava sillä hetkellä, jolloin kanne nostettiin (asia T-16/96, Cityflyer Express v. komissio, tuomio 30.4.1998, Kok. 1998, s. II-757, 30 kohta). Sitä ei voida arvioida jonkin tulevan ja oletetun tapahtuman mukaan. Erityisesti mikäli intressi, johon kantaja vetoaa, koskee tulevaa oikeudellista tilannetta, kantajan on osoitettava, että tämän tilanteen loukkaaminen osoittautuu jo nyt varmaksi (asia T-138/89, NBV ja NVB v. komissio, tuomio 17.9.1992, Kok. 1992, s. II-2181, 33 kohta).

24 Tässä asiassa Italian tasavallan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamista vastauksista käy ilmi, että se katsoo, ettei se ole riidanalaista päätöksen täytäntöönpanemiseksi velvollinen perimään takaisin kyseisiä tukia kantajina olevilta yrityksiltä. Tältä osin Italian tasavalta sitä paitsi väittää, että se on kyseisen päätöksen täytäntöönpanoa varten nojautunut komission sen pyynnöstä 29.6.2001 ja 29.10.2001 päivätyissä kirjeissä, jotka on liitetty asiakirjoihin, sille toimittamiin tietoihin siltä osin kuin kyse on tietyillä toimialoilla toimiville yrityksille myönnettyjen kyseisten sosiaaliturvamaksujen alentamisen luokittelemisesta valtiontueksi.

25 Näin ollen on syytä todeta se seikka, että kyseinen jäsenvaltio — jonka tehtävänä on kansallisen tuomioistuimen ja tarvittaessa EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen valvonnassa panna täytäntöön riidanalainen päätös — päätti riidanalaisen päätöksen päätösosan ja komission toimittamien, päätöksen täytäntöönpanoon liittyvien tietojen pohjalta (ks. edellä 7 kohdan viimeinen virke) olla ryhtymättä tarkoitettujen tukien takaisinperimiseen kantajina olevilta yrityksiltä.

26 Tässä oikeudellisessa ja tosiasiallisessa asiayhteydessä kantajat nojautuvat ainoastaan komission toimivaltaan varmistaa, että kyseinen jäsenvaltio panee riidanalaisen päätöksen täytäntöön, ja saattaa asia tarvittaessa EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi, ja rajoittuvat vetoamaan tuleviin ja epävarmoihin seikkoihin oikeussuojan tarpeensa osoittamiseksi, nimittäin siihen tapaukseen, että komissio päätyisi erilaiseen arvioon kuin Italian tasavalta ja määräisi sen ryhtymään tarkoitettujen tukien takaisinperimiseen kantajina olevilta yrityksiltä.

27 Mitä tulee asioiden T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00, T-288/00 ja T-296/00 kantajien esittämään väitteeseen, jonka mukaan, huolimatta Italian hallituksen antamasta vastauksesta, jossa ilmoitetaan, että asian T-286/00 kantaja jätettiin tarkoitettujen tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle, kansalliset viranomaiset olivat kuitenkin ryhtyneet tällaiseen takaisinperimiseen kyseiseltä yritykseltä, sen tueksi ei ole esitetty mitään todisteita. Lisäksi asioiden T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00, T-288/00 ja T-296/00 kantajien osalta tällaista takaisinperimistä ei täsmällisesti sanoen tapahtunut eikä mikään osoita, että sitä olisi suunniteltu.

28 Lopuksi asian T-252/00 kantajien — jotka erotuksena asian T-253/00 kantajasta oli Italian hallituksen antaman vastauksen mukaan jätetty tarkoitettujen tukien takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle — esittämä väite ei ole millään tavalla asiaankuuluva siltä osin kuin arvioidaan syntynyttä ja edelleen olemassa olevaa intressiä sen riidanalaisen päätöksen kumoamiseen, jossa komissio totesi pk-yrityksille myönnetyt kyseiset sosiaaliturvamaksujen alennukset yhteismarkkinoille soveltuviksi (ks. edellä 1 kohta).

29 Näin ollen on ensinnäkin todettava, että koska tässä asiassa ainoastaan tulevalla ja epävarmalla komission päätöksellä, jossa kyseenalaistettaisiin Italian tasavallan tekemä täytäntöönpanoa koskeva päätös, voisi olla vaikutusta kantajina olevien yritysten oikeudelliseen asemaan, kantajat eivät osoita, että niillä on syntynyt ja todellinen intressi riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

30 Lisäksi, vaikka edellisessä kohdassa tarkoitettu olettamus toteutuisikin, kantajina olevat yritykset eivät vastoin sitä, mitä ne väittävät, kuitenkaan ole täysin ilman tehokasta oikeussuojaa. Nimittäin, koska nämä yritykset eivät ole oikeutettuja vaatimaan riidanalaisen päätöksen kumoamista, kun otetaan huomioon niiltä puuttuva oikeussuojan tarve, kyseinen päätös ei voi periaatteessa sitoa kansallista tuomioistuinta niihin nähden erotuksena tilanteesta, josta oli kysymys asiassa C-188/92, TWD, 9.3.1994 annetussa tuomiossa (Kok. 1994, s. I-833, Kok. Ep. XV, s. I-67, 24–26 kohta), joka liittyi komission yksittäistä tukea koskevaan päätökseen ja josta kantaja saattoi näin ollen EY 230 artiklan 4 kohdan nojalla selvästi nostaa kanteen. Tässä asiassa kantajat voivat näin ollen vapaasti saattaa tarvittaessa kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi sellaiset toimivaltaisen viranomaisen mahdollisesti tekemät päätökset, joissa ne määrätään palauttamaan tarkoitetut tuet, ja tehdä tuomioistuimessa väitteen riidanalaisen päätöksen lainvastaisuudesta.

31 Nimittäin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa (ks. vastaavasti asia C-241/95, Accrington Beef ym., tuomio 12.12.1996, Kok. 1996, s. I-6699, 15 ja 16 kohta ja asia C-408/95, Eurotunnel ym., tuomio 11.11.1997, Kok. 1997, s. I-6315, 28 kohta), että kansallisen tuomioistuimen olisi oikeusvarmuuden periaatteen nojalla vedottava komission tekemän päätöksen, jossa todetaan valtiontukijärjestelmän soveltumattomuus yhteismarkkinoille ja määrätään maksettujen tukien takaisinperimisestä, lopulliseen luonteeseen päätöstä koskevan lainvastaisuusväitteen tehneitä tuensaajia vastaan ainoastaan, jos kyseisillä tuensaajilla oli kiistatta EY 230 artiklan 4 kohdan nojalla oikeus riitauttaa komission päätös, mistä niille oli myös ilmoitettu, ja ne olivat jättäneet vetoamatta tähän oikeuteen kyseisessä artiklassa määrätyn ajan kuluessa. Tältä osin on lisäksi syytä todeta, että edellä mainitun oikeuskäytännön ja hyvän oikeudenkäytön periaatteen mukaisesti tukijärjestelmän niiden tuensaajien, jotka eivät suoraan riitauttaneet komission päätöstä määrätyn ajan kuluessa, ei silti voida katsoa menettäneen oikeuttaan tehdä kansallisessa tuomioistuimessa väite kyseisen päätöksen lainvastaisuudesta, kun, ottaen huomioon nyt esillä olevaan asiaan liittyvät erityiset olosuhteet tai niiden arviointiperusteiden monimutkaisuus, joista takaisinperimisvelvollisuus on komission päätöksen mukaan riippuvainen, ratkaistavana oleva kysymys siitä, ovatko nämä tuensaajat komission päätöksen täytäntöönpanemiseksi velvollisia palauttamaan kyseiset tuet vai eivät, oli perustellusti saattanut alun perin herättää tiettyjä epäilyksiä, minkä vuoksi tuensaajien oikeussuojan tarve mainittua päätöstä vastaan ei ollut selvä.

32 Lisäksi edellä mainitussa tapauksessa sillä, että komission päätöksestä, jossa todetaan tukijärjestelmän soveltumattomuus ja määrätään myönnettyjen tukien tietyin edellytyksin tapahtuvasta takaisinperimisestä, on nostettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kumoamiskanne tai useita toisiinsa liittyviä kumoamiskanteita, ei loukata niiden kyseiseen järjestelmään kuuluvien tuensaajien tehokasta oikeussuojaa, joilla nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantajina ei ollut oikeussuojan tarvetta sen vuoksi, että ne oli jätetty kansallisten viranomaisten tekemällä päätöksellä takaisinperimismenettelyn ulkopuolelle. Nimittäin, vaikka kyseiset tuensaajat määrättäisiin erityisesti komission valvonnan johdosta kuitenkin kansallisten viranomaisten päätöksellä palauttamaan maksetut tuet, ne voivat tarvittaessa saattaa kansallisen tuomioistuimen ratkaistavaksi tämän mahdollisen kansallisen päätöksen kumoamista koskevan vaatimuksen ja tehdä edellä tarkoitettua komission päätöstä koskevan lainvastaisuusväitteen.

33 Tässä tapauksessa kansallinen tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä ja joko esittää EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen edellä mainitun komission päätöksen pätevyydestä tai hyvästä oikeudenkäytöstä varmistuakseen odottaa, että yhteisöjen tuomioistuimet ratkaisevat pääasiaa koskevan kanteen (ks. vastaavasti asia T-34/02 R, B v. komissio, 25.6.2002, Kok. 2002, s. II-2803, 92 kohta). Jos kansallinen tuomioistuin päätyisi toteamaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ei ole esitetty yhden tai useamman edellä tarkoitetun kumoamiskanteen tueksi tiettyjä painavia kanneperusteita, joihin kantajat ovat lainvastaisuusväitteensä tueksi vedonneet, sillä on aina mahdollisuus esittää yhteisöjen tuomioistuimelle kyseisiin kanneperusteisiin liittyvä ennakkoratkaisukysymys pätevyyden arvioimiseksi, joten kantajina olevat tuensaajat saavat joka tapauksessa täydellisen oikeussuojan.

34 Toiseksi riidanalaisen päätöksen tulevien vaikutusten osalta siltä osin kuin päätöksessä katsotaan kyseiset tukijärjestelmät yhteismarkkinoille soveltumattomiksi ja estetään siten niiden soveltaminen tulevaisuudessa, on riittävää muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ei voida katsoa, että riidanalainen päätös koskisi tukijärjestelmän mahdollisia tuensaajia erikseen pelkästään tämän aseman

perusteella (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 67/85, 68/85 ja 70/85, Van der Kooy ym. v. komissio, tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 219, 15 kohta ja asia T-9/98, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie v. komissio, tuomio 22.11.2001, Kok. 2001, s. II-3367, 77 kohta).

35 Tässä yhteydessä vetoaminen mahdolliseen oikeussuojan tarpeeseen pelkästään sillä perusteella, että riidanalainen päätös estää ottamasta uudelleen käyttöön kyseisiä tukijärjestelmiä, jotka oli lopetettu 1.12.1997, on joka tapauksessa tehotonta nyt käsiteltävinä olevien kanteiden tutkittavaksi ottamista koskevan arvioinnin kannalta, mitä seikkaa kantajat eivät sitä paitsi kiistä.

36 Kaikesta edellä olevasta seuraa, että asioita T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-268/00 ja T-271/00 koskevat kanteet jätetään tutkimatta kantajilta puuttuvan oikeussuojan tarpeen vuoksi.

37 Samoin asioita T-265/00, T-267/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 koskevat kanteet, jotka yritykset ja Comitato "Venezia vuole vivere" ovat nostaneet yhdessä, jätetään tutkimatta siltä osin kuin ne ovat sellaisten kantajina olevien yritysten nostamia, joilla ei ole oikeussuojan tarvetta.

Vireilläolovaikutus

38 Koska kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset ovat ehdottomia ja koska Comitato "Venezia vuole viveren" asioissa T-265/00, T-267/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00–T-296/00 nostamissa kanteissa ovat samat asian-

osaiset ja niillä pyritään saman päätöksen kumoamiseen, ensimmäisen tuomioistuimen tehtävänä on omasta aloitteestaan tutkia se, ettei joidenkin näiden kanteiden tutkittavaksi ottaminen loukkaa vireilläoloa (yhdistetyt asiat 45/70 ja 49/70, Bode v. komissio, tuomio 26.5.1971, Kok. 1971, s. 465, 11 kohta ja yhdistetyt asiat 58/72 ja 75/72, Perinciolo v. neuvosto, tuomio 17.5.1973, Kok. 1973, s. 511, 5 kohta).

39 Tältä osin on todettava, että asioissa T-265/00 ja T-267/00 Comitato "Venezia vuole vivere" vetoaa samoihin kanneperusteisiin. Lisäksi se vetoaa myös samoihin kanneperusteisiin kuin asioissa T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00.

40 Näin ollen yhdenmukaisesti vakiintuneen oikeuskäytännön kanssa (yhdistetyt asiat 172/83 ja 226/83, Hoogovens Groep v. komissio, tuomio 19.9.1985, Kok. 1985, s. 2831, 9 kohta ja yhdistetyt asiat 358/85 ja 51/86, Ranska v. parlamentti, tuomio 22.9.1988, Kok. 1988, s. 4821, Kok. Ep. IX, s. 625, 12 kohta), on todettava, että asiaa T-267/00 koskeva kanne, joka on nostettu samana päivänä kuin asiaa T-265/00 koskeva kanne, on jätettävä tutkimatta, koska näissä kahdessa kanteessa asianosaiset ovat samat ja niillä pyritään saman päätöksen kumoamiseen samoin kanneperustein.

41 Samoin perustein asioita T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 koskevat kanteet, jotka on nostettu samana päivänä kuin asiaa T-274/00 koskeva kanne, on myös jätettävä tutkimatta, koska niissä ovat samat asianosaiset ja niillä pyritään saman päätöksen kumoamiseen samoin kanneperustein.

42 Tästä seuraa yhtäältä, että asioita T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 koskevat kanteet jätetään tutkimatta.

43 Toisaalta asioita T-265/00 ja T-274/00 koskevat kanteet jätetään tutkimatta siltä osin kuin ne on nostettu Cooperativa traghetto S. Lucia, Soc. Coop. rl:n (asia T-265/00) ja Verde sport SpA:n (asia T-274/00) toimesta.

44 Lopuksi on syytä täsmentää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista tutkia Comitato "Venezia vuole viveren" asiavaltuutta yhdistetyissä asioissa T-265/00 ja T-274/00.

Oikeudenkäyntikulut

45 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdassa määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut, ja sen 3 kohdassa määrätään, että jos siihen on muutoin erityisiä syitä, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Lisäksi työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

46 Nyt esillä olevassa asiassa on otettava huomioon se seikka, että kantajina olevien yritysten, jotka ovat hävinneet asian niiden esittämillä kanteen tutkittavaksi ottamista koskevilla perusteilla, oikeussuojan tarpeen puuttuminen kävi ilmi ainoastaan Italian tasavallan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamista vastauksista. Kun otetaan huomioon epävarmuus vaikutuksesta, joka riidanalaisella päätöksellä alun perin oli kyseisten yritysten oikeudelliseen asemaan, ja mahdollisuudesta, että kyseisen päätöksen lopulliseen luonteeseen

vedotaan myöhemmin niitä vastaan, kantajia ei voida moittia nyt esillä olevien kanteiden nostamisesta. Kyseisten kantajina olevien yritysten oikeudenkäyntikulut on siten syytä korvata. Sitä vastoin millään erityisellä seikalla ei voida perustella sitä, että Comitato "Venezia vuole vivere" on nostanut asioita T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 koskevat kanteet, joilla pyritään samaan tavoitteeseen ja jotka perustuvat samoihin kanneperusteisiin, kuin mistä on kysymys niissä aikaisemmissa kanteissa (asiat T-265/00 ja T-274/00), joissa asianosaisina ovat kyseinen komitea ja komissio.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu toinen osasto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Asiat T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00–T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 yhdistetään käsittelyn jatkoa varten.**

2) **Asioita T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 koskevat kanteet jätetään tutkimatta.**

3) **Asioita T-265/00 ja T-274/00 koskevat kanteet jätetään tutkimatta siltä osin kuin ne on nostettu Cooperativa traghetto S. Lucia, Soc. Coop. rl:n (asia T-265/00) ja Verde sport SpA:n (asia T-274/00) toimesta.**

4) **Asioissa T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00–T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-268/00 ja T-271/00 yhtäältä kantajat ja toisaalta komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

5) **Asioissa T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00, Cooperativa Daniele Manin fra gondolieri di Venezia Soc. coop. rl, Cooperativa carico scarico e trasporti scalo fluviale Soc. coop. rl, Cipriani SpA, Cooperativa trasbagagli Soc. coop. rl, Cooperativa fra portabagagli della stazione di Venezia Srl ja Cooperativa braccianti mercato ittico « Tronchetto » Soc. coop. rl vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näissä asioissa komissio vastaa näiden yhtiöiden nostamista kanteista sille aiheutuneista oikeudenkäyntikuluistaan. Comitato "Venezia vuole vivere" vastaa omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi komissiolle asioita T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 ja T-296/00 koskeviin kanteisiin liittyvistä, tähän asti aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista siltä osin kuin nämä kanteet on nostanut Comitato "Venezia vuole vivere".**

6) **Kantajina asiassa T-265/00 oleva Cooperativa traghetto S. Lucia ja asiassa T-274/00 oleva Verde sport vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näissä kahdessa asiassa komissio vastaa näiden kahden yhtiön nostamiin kanteisiin liittyvistä, sille tähän asti aiheutuneista oikeudenkäyntikuluistaan.**

7) **Italian tasavalta vastaa asioissa T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00–T-259/00, T-267/00, T-268/00 ja T-271/00 omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä niistä omista oikeudenkäyntikuluistaan, jotka sille aiheutui asiassa T-265/00 ja jotka liittyivät Cooperativa traghetto S. Lucian nostamaan kanteeseen.**

8) **Asioissa T-265/00 ja T-274/00 aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista päätetään muilta osin myöhemmin.**

Annettiin Luxemburgissa 10 päivänä maaliskuuta 2005.

H. Jung

kirjaaja

J. Pirrung

jaoston puheenjohtaja